מ ד י נ ה

י ה ו ד י ת

ב ד ר ך

בס"ד גליון מס' 2 ("מי בא" 194). ערב יום כפורים התשפ"ו

תעדת זהות

כפי שהבטחנו, מבקשים אנו היום "לפתוח" את הכותרת, **מדינה יהודית בדרך**, שתשמש לנו מעתה **תעודת זהות**, או **סיסמה מובילה**, המלוָה את כל המהלך ומבטאת-מכילה בקיצור נמרץ את כל מגמת פנינו, ובכן:

מדינה –

בלשוננו היום "מדינה" היא מסגרת טוטאלית-כולית, הלוקחת אחריות על מכלול החיים הציבוריים. לא רק "עיר-מדינה" (כבמקרא), המהווה מרכז איזורי-שבטי-קהילתי לצרכים המסויימים של היושבים סביבה, אלא **מלכות שלימה** ש"אין חֵקר" וגבול לתחומי ענייניה, וסמכותה והשפעתה פושטים בכל הנוכח והמתחדש-לבקרים; ממש "**עולם קטן**" (או גדול) הנושא את עצמו בכל המובנים. בלשון המקרא זהו בדיוק עניינו של **מלך**, השקול כנגד כל העם אותו הוא מאחד ו**מוליך**, והוא הניגוד למצב של "שפוט השופטים" ו"שבוט השבטים"-הקהילות שקדם למלכות. ודוק: הדגש והחידוש אינו על **צורת השלטון** שהיא מונרכית דווקא (שהרי לא מוּרות במקרא צורות-משטר שונות!), אלא על הכוליות המאחדת (אשר אמנם בדרך כלל – אבל לא בהכרח! – זו כרוכה בהופעת **איש** מקובל על העם הפשוט כולו, הנשמע לסמכותו ומקבל עול מלכותו). [גם בלשון הקבלה, **ספירת המלכות**, האחרונה והתכליתית בעשרת אבני הבנין של ההווייה כולה, עניינה כוליות, אחדות, שוויוניות, פשיטות, סמכות ואחריות – מושגים שאין לעולם קיום בלעדיהם, כפי שלא יתואר עולם ללא חכמה או חסד].

בחרנו לפיכך להשתמש במונח "מדינה" במשמעות המוכרת כיום, בכדי להבהיר שאין כוונתנו (וכוונת התורה המצַוה ואומרת "שום תשים עליך מלך") למונרכיה דווקא, אלא לכוליות מוסמכת ומאחדת. תיתכן כמובן – כקליפה הקודמת לפרי – כוליות שלילית שתעמיד או "תזמין" מלך כנמרוד שסופו להשחית ולהפריד-לפורר את האחדות המדינית עצמה, או כוליות סתמית המעמידה מלך סתמי, אך כוליות חיובית-כשרה מזמינה מלך כשר שיופיע ויוליך ויקדם את המדינה לתכליתה הטובה [ודרכו מתממשת בעולם ספירת המלכות, שהרי "לב מלכים ביד ה'"].

כך או כך, **השימוש במושג "מדינה" בא קודם כל להוציא מדעת רבים וטובים, יחידים וגם שבטים-קהילות, הסבורים כי "מדינה"-בכלל היא "מכה שאינה כתובה בתורה"**, והיהדות הצרופה היא זו המוכרת מן הגלות הישנה והטובה המוחזקת בידינו מאבותינו נוחי-עדן, ועל כן אל-לנו כיהודים להכנס כלל אל הנושא אלא להניחו לימות המשיח שיבוא "עם ענני שמיא", אשר מכך נגזר כמובן כי כל הקיים לפנינו, גם אם אינו "סיטרא אחרא", הריהו חסר כל משמעות מבחינה יהודית, והבאים בשעריו לא ישיגו אורחות חיים.

יהודית –

גם אם נכנסנו ראשנו ורובנו לנושא "המדינה" כנושא תכליתי ראשון-במעלה, אין זאת אומרת שהמדינה שלפנינו זכאית לשם "מדינה **יהודית**" – אדרבה! נכון יותר להגדירה כ"מדינה סתמית" ככל הגויים המתוקנים, וגם אם רוב תושביה (עדיין) יהודים ושפתה שפת-עבר ומיקומה בארץ המובטחת לאבות וקרויה היא בשם " ישראל" – גורמים שאין-ערוך לחשיבותם – עדיין עקרונית, ובהגדרה, אינה שונה מרוב אומות העולם, שגם להן ארץ ושפה ושֵם, אך אינן "עושות ענין" מקיומן, הסתמי למדי; בדרך כלל "השיטה (המוכרת) עובדת" איכשהו, כי "יש חכמה בגויים" לקיים את המצב הנתון, אך המושג "מדינה" איבד את זוהרו וכבודו, ואיש אינו מתפעם ממנו ולא מצפה ממנו לגדולות ונצורות; כשם שאיבדו רוב העמים ברבות ימים ושנים של אינדבידואליזם את זיקתן לדתם-אלהיהם, כך הולכות הן ומאבדות את זיקתם למדינתם שלא-ברור לאן פניה, ונוטות לכיוון של "כפר גלובאלי"; לא נראה שיש היום למי-מן העמים כח וחשק להתאמץ לייסד ולגבש מדינה יש מאין, על דרך שמדינת היהודים קמה מן העפר, ומראשיתה ועד היום נאבקת על עצם קיומה.

אבל אנו אומרים: **יש ויש** (שיטת) **מדינה יהודית-ייחודית** ואין ערוך לחשיבותה דווקא בעידן שבו איבדו הגויים את טוב-הטעם בחיי מדינה, בהיותה נושאת-לבדה את ספירת המלכות שאין לעולם קיום בלעדיה, וממליכה את המלך ה', הא-ל האחד והיחיד, על עצמה, ודרכה על העולם כולו (כאשר "שָׂרי האומות" מייצגים את האופי והרוח המסויימת אשר חֶלק ה' לכל אומה באשר-היא);

ומשום כך **יש חשיבות עצומה גם לקיום מדינה-ישראלית ככל המדינות, בהיותה משמשת רקע**, מאפשר ולכן מחייב, **ליסד על גבה** (ולאו דווקא מתוכה!) **את המדינה-המלכות היהודית-ייחודית** לשם גאולת העולם כולו!

והלא כך בדיוק מופיע התהליך ב"פרשת המלך" שבספר דברים: קודם-כל – כשלב-מצוה ראשון העומד לעצמו במנין המצוות! – שום תשים עליך מלך גם אם (אמרת מן הסתם) "ככל הגויים" (במשמע: לא-פחות מהם), ואחר כך מצוות ההמשך, שהן עיקר המבוקש, להעמיד מלכות ייחודית שתאריך ימים (וממילא תהווה גאולה שלימה)!

בדרך –

אבל יש לזכור היטב: השלב הראשון צָלח "בגדול", והוקמה מדינה לתפארת במסירות של רבים וטובים מאחינו בני ישראל (ואי אפשר, גם אין-טעם לחקור אחר מניעיהם הפרטיים של השותפים למאמץ, שהרי, ככל שמדובר במצוה, "המעשה הוא העיקר"!), אבל **השלבים הבאים טרם החלו כלל**, ועודם בבחינת **אֵין** גמור. כדי ליצור יש מאין **יש לדבר אותו**, כפי שהעולם נברא במאמר-פה; יש לתת לו מלים ולהראות לו פנים מאירות ושמחות, לעורר חשק אליו וטוב-טעם הולך וגובר, עד שבשעת הכושר יהפוך הדבר למציאות.

השלבים האלה מוטלים כמובן בראש וראשונה על תופסי התורה מכל החוגים; הם אלו שיובילו את המהלך ויקחו אחריות עליו, אך מסתמא יזכו תוך-כדי-כך לאהדה גוברת והולכת מקרב הציבור המסורתי הגדול, ובהמשך גם מקרב הללו הקרויים "חילונים" שייזכרו פתאום כי באמת לאמתו זו היתה מגמתם הכמוסה ותקוותם הפנימית של האבות המייסדים, שתקום פה בארץ חמדת אבות מדינה ייחודית השואבת בעיקר ממקורותיה שלה.

[גם בטרם ולקראת מדינת היהודים הפיזית שהוקמה, נדרשו עשרות שנים של דיבורים ופעולות על "מדינה בדרך", וברור ב"קל וחומר" שגם לקראת השלבים הבאים, המחודשים ויצירתיים לאין-ערוך מבחינה רוחנית ותרבותית, נדרש פרק זמן של הכנה ו"הַרְצָה", ומכל מקום מותר לקוות שמאחר שהתשתית הפיזית קיימת ועומדת, לא יידרש לכך זמן ארוך (וכידוע שתשובה והיפוך-הלב יכולים להתרחש "בשעתא חדא, ברגעא חדא")].

מדינה **בדרך** משמעה כמובן גם **בדרך התורה** הקרויה **דרך**. כשם שהתורה מונחת-תדיר על לב המלך במדינה הראויה, ככתוב, כך שלב ההכנה מודרך כולו על פי תורת-אמת, הכתובה והמסורה והמתחדשת.

ומשהו מענינא דיומא: ידוע שיום הכפורים פוטר מלהביא **אשם תלוי** הבא להציל מן הייסורים את הנכשל בספק איסור חטאת, עד שייוודע הדבר לכאן או לכאן. ויש לדרוש בפנימיות: יום כפורים הוא **יום**

ההכרעה האחרון לבינונים ה**תלויים ועומדים**. ממנו ואילך ו"בזכותו" אין מצב תלוי ועומד! האחווה הגמורה המתגלה בו משחררת מן ה**ספק** המוביל לפסיחה מתמדת על שני הסעיפים – מצב שכולנו מצויים בו בטרם "הולכים" על מדינה יהודית עצמאית-באמת שתגלה ותשלים את האחדות הבסיסית בקרבנו ובעולם כולו [ומכאן גם הקשר ל**פורים**, בו **נתלה** ונמחה המן-עמלק הספק בעקבות כינוס כל היהודים, ואין שמחה כהתרת הספיקות].

גמר חתימה טובה!